

## รายงานสถานะกองทุนประกันสังคม

ไตรมาส 1 ปี 2563

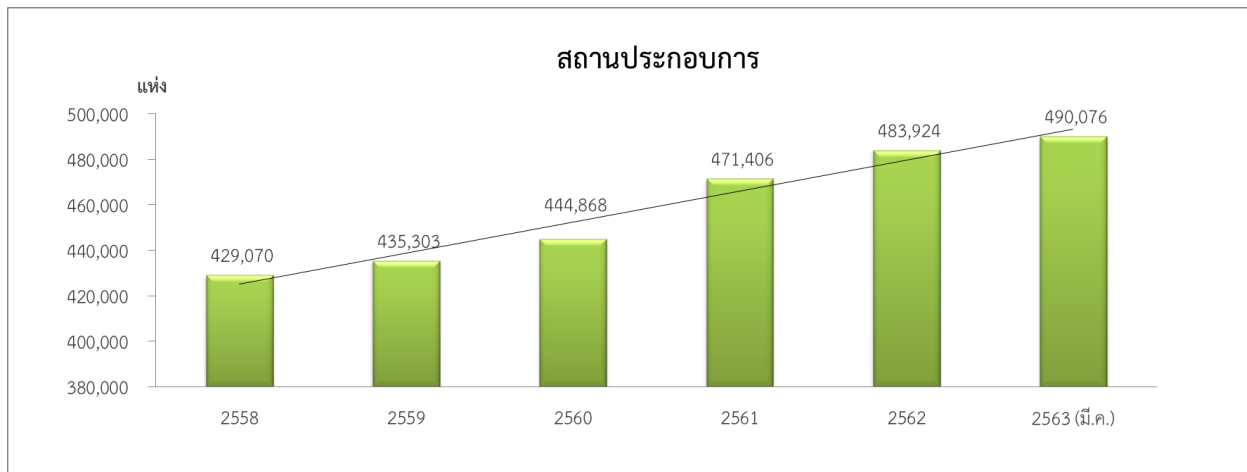
โดย: กลุ่มงานสถิติและคณิตศาสตร์ประกันภัย  
กองวิจัยและพัฒนา สำนักงานประกันสังคม

### 1. สถานประกอบการและผู้ประกันตน ไตรมาส 1 ปี 2563

#### ● สถานประกอบการ

สถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับกองทุนประกันสังคม ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2563 มีจำนวน 490,076 แห่ง เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมา จำนวน 6,152 แห่ง หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.27 และสถานประกอบการที่อยู่ในระบบประกันสังคมส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็กที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 10 คน คิดเป็นร้อยละ 72.33 ของจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด

#### แผนภูมิ 1 จำนวนสถานประกอบการ ปี 2558 – 2563



ที่มา: สำนักเงินสมทบ

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2563 ประมวลผลเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2563

#### ● ผู้ประกันตน

ผู้ประกันตนในความคุ้มครองของกองทุนประกันสังคมทุกมาตรา ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2563 มีจำนวน 16,739,048 คน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมา จำนวน 161,958 คน หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.98 และเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น 631,266 คน หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.92 ทั้งนี้ จำแนกเป็น

- ผู้ประกันตนมาตรา 33 จำนวน 11,730,351 คน

ประกอบด้วย ผู้ประกันตนสัญชาติไทย จำนวน 10,518,864 คน คิดเป็นร้อยละ 89.67 ของผู้ประกันตนมาตรา 33 และผู้ประกันตนต่างชาติ จำนวน 1,211,487 คน คิดเป็นร้อยละ 10.33 ของผู้ประกันตนมาตรา 33

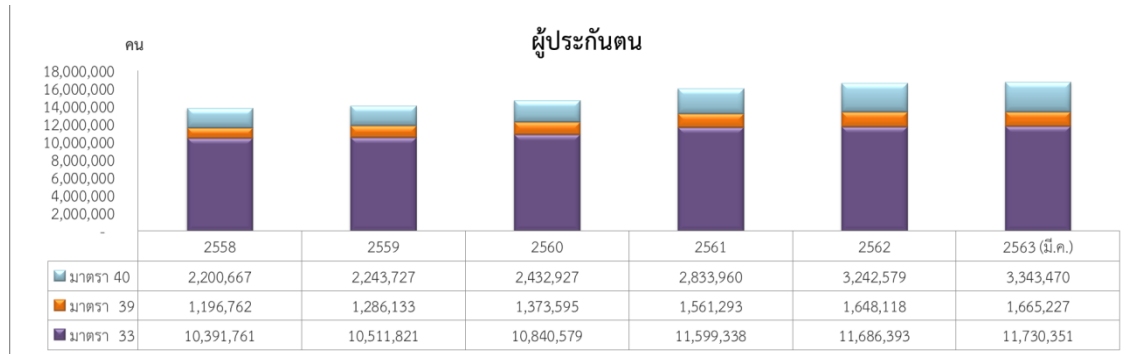
- ผู้ประกันตนมาตรา 39 จำนวน 1,665,227 คน

- ผู้ประกันตนมาตรา 40 จำนวน 3,343,470 คน

หากเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมาพบว่า ผู้ประกันตนมาตรา 40 เพิ่มขึ้นในอัตราสูงที่สุดคือ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 3.11 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 100,891 คน ในขณะที่ผู้ประกันตนมาตรา 39 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.04 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 17,109 คน และผู้ประกันตนมาตรา 33 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.38 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 43,958 คน

เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ผู้ประกันตนมาตรา 40 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.24 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 390,790 คน ในขณะที่ผู้ประกันตนมาตรา 39 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.24 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 67,807 คน ผู้ประกันตนมาตรา 33 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.49 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 172,669 คน

## แผนภูมิ 2 จำนวนผู้ประกันตน จำแนกตามมาตรา ปี 2558 – 2563 (ไตรมาส 1)



ที่มา : สำนักเงินสมทบ และสำนักเสริมสร้างความมั่นคงแรงงานนอกระบบ

### ● ผู้ประกันตนต่างชาติ

ผู้ประกันตนต่างชาติที่อยู่ในระบบประกันสังคม คือ ผู้ประกันตนต่างชาติที่ได้รับใบอนุญาตให้ทำงาน มีหนังสือเดินทางและเข้าสู่ระบบประกันสังคม ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2563 มีจำนวนผู้ประกันตนต่างชาติจำแนกตามสัญชาติได้ ดังนี้

- เมียนมา	จำนวน	809,779	คน	คิดเป็นร้อยละ	66.84
- กัมพูชา	จำนวน	220,692	คน	คิดเป็นร้อยละ	18.21
- ลาว	จำนวน	65,271	คน	คิดเป็นร้อยละ	5.39
- เวียดนาม	จำนวน	1,068	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.09
- สัญชาติอื่นๆ	จำนวน	114,677	คน	คิดเป็นร้อยละ	9.47
- รวม	จำนวน	1,211,487	คน	คิดเป็นร้อยละ	100

เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ประกันตนต่างชาติเพิ่มขึ้น 13,069 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.09 และเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา มีผู้ประกันตนต่างชาติเพิ่มขึ้น 69,182 คน หรือลดลงร้อยละ 6.06

### ● ผู้ประกันตนจำแนกตามประเภทกิจการ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33 ตามประเภทกิจการ พบว่า ผู้ประกันตนส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในประเภทกิจการการผลิต คิดเป็นร้อยละ 28.34 รองลงมา คือ การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 14.72

## 2. เงินกองทุนประกันสังคม ไตรมาส 1 ปี 2563

กองทุนประกันสังคมเริ่มดำเนินการจัดเก็บเงินสมทบจากนายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล ตั้งแต่วันที่ 2534 ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2563 เงินกองทุนประกันสังคม ตามงบการเงินมีจำนวน 2,169,172 ล้านบาท แบ่งเป็น

- เงินกองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน 4 กรณี (เจ็บป่วย ทุพพลภาพ คลอดบุตร และตาย) จำนวน 132,524 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.11

- เงินกองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน 2 กรณี (สงเคราะห์บุตร และชราภาพ) จำนวน 1,841,946 ล้านบาท เป็นเงินสำรองจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ จำนวน 1,549,791 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 84.91

- เงินกองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน จำนวน 181,054 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.35

- เงินกองทุนในส่วนของผู้ประกันตนมาตรา 40 จำนวน 13,648 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.63

หมายเหตุ: 1) เงินกองทุน 4 กรณี ได้รวมสิทธิประโยชน์กรณีทุพพลภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์ทดแทนระยะยาว จึงต้องมีการสำรองเงินไว้สำหรับภาระการจ่ายประโยชน์ทดแทนในอนาคต

2) ประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพเป็นประโยชน์ทดแทนระยะยาวและเพิ่งเริ่มมีการจ่ายบำนาญชราภาพ ในปี 2557 จึงต้องมีการสำรองเงินไว้สำหรับภาระการจ่ายประโยชน์ทดแทนในอนาคต

3) มีการจัดสรรเงินกองทุนไปลงทุนทั้งสิ้น จำนวน 2,032,841 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 93.72 ของเงินกองทุนสะสมทั้งหมด

### แผนภูมิ 3 เงินกองทุนประกันสังคม ไตรมาส 1 ปี 2563



หมายเหตุ : ข้อมูลจากงบการเงินของกองทุนประกันสังคม

### 3. รายรับ – รายจ่าย ไตรมาส 1 ปี 2563

#### ● รายรับ

กองทุนประกันสังคมมีรายรับหลักเข้ากองทุนจาก 3 แหล่งด้วยกัน ได้แก่ เงินสมทบรับ ผลตอบแทนจากการลงทุน (ดอกเบี้ยรับ เงินปันผล กำไรจากการขายหลักทรัพย์ ค่าธรรมเนียมจากการให้ยืมหลักทรัพย์) และรายได้อื่น ๆ (ค่าธรรมเนียมรับ ค่าเปรียบเทียบปรับ เงินผูกพันที่ผู้มีสิทธิไม่มารับ กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการลงทุน เงินรับอื่น และเงินเพิ่มตามกฎหมาย) ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 ปี 2563 กองทุนมีรายรับรวม 72,729 ล้านบาท จำแนกเป็น

- รายรับจากเงินสมทบ จำนวน 40,796 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 56.09 ของรายรับทั้งหมด
- ผลตอบแทนจากการลงทุน จำนวน 31,826 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.76 ของรายรับทั้งหมด
- รายรับอื่น ๆ จำนวน 107 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.15 ของรายรับทั้งหมด

#### ● รายจ่าย

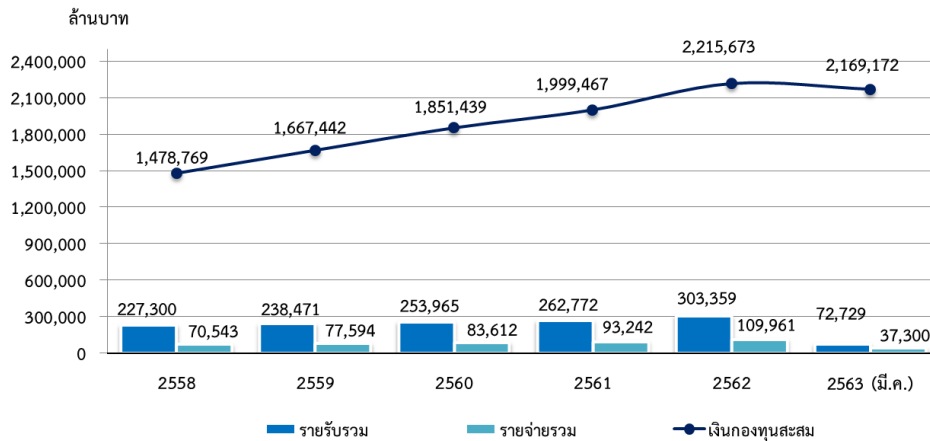
รายจ่ายของกองทุนประกันสังคมประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ๆ คือ รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน ค่าบริหารสำนักงาน และรายจ่ายอื่น ๆ (หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ ค่าจ้างผู้จัดการกองทุนย่อยและ ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการลงทุน) ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 ปี 2563 กองทุนมีรายจ่ายรวม 37,299 ล้านบาท จำแนกเป็น

- รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน จำนวน 20,190 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 54.13 ของรายจ่ายทั้งหมด (จำแนกเป็นกรณีเจ็บป่วยจำนวน 9,816 ล้านบาท กรณีคลอดบุตร 1,647 ล้านบาท กรณีทุพพลภาพ 213 ล้านบาท กรณีตาย 542 ล้านบาท กรณีสงเคราะห์บุตร 1,710 ล้านบาท กรณีชราภาพ 4,343 ล้านบาท กรณีว่างงาน 1,772 ล้านบาท และมาตรา 40 147 ล้านบาท)

- ค่าบริหารสำนักงาน จำนวน 1,585 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.25 ของรายจ่ายทั้งหมด
- รายจ่ายอื่น ๆ จำนวน 15,525 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 41.62 ของรายจ่ายทั้งหมด

เมื่อวิเคราะห์สถิติพบว่า รายรับส่วนใหญ่มาจากเงินสมทบที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามจำนวนผู้ประกันตนที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน แต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าอัตราการเพิ่มของรายรับ ซึ่งเกิดจากสำนักงานประกันสังคมมีการปรับเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ประกันตน รวมถึงผู้ประกันตนมีอัตราการใช้บริการเพิ่มมากขึ้น

#### แผนภูมิ 4 รายรับรวม รายจ่ายรวม และเงินกองทุนสะสมของกองทุนประกันสังคม ปี 2558 – 2563 (ไตรมาส 1)



หมายเหตุ : ข้อมูลรายรับ-รายจ่ายของกองทุนประกันสังคม เป็นข้อมูลจากงบการเงินของกองทุนประกันสังคม

#### 4. การใช้บริการของผู้ประกันตน ไตรมาส 1 ปี 2563

กองทุนประกันสังคมให้ความคุ้มครองแก่ผู้ประกันตนด้วยสิทธิประโยชน์ 7 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน ทั้งนี้ การนับจำนวนการให้บริการของผู้ประกันตนแต่ละกรณี จะแตกต่างกัน ดังนี้

**กรณีเจ็บป่วย** การนับจำนวนผู้ให้บริการกรณีเจ็บป่วยจะนับตามจำนวนครั้งที่ผู้ประกันตนมาใช้บริการ (จำนวนราย) ซึ่งผู้ประกันตน 1 คน อาจใช้บริการมากกว่า 1 ครั้ง ไตรมาส 1 ปี 2563 (ม.ค. – มี.ค.) มีผู้มาใช้บริการรวม 7,982,368 ราย เฉลี่ยเดือนละ 2,660,789 ราย

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ให้บริการลดลง 3,278,941 ราย หรือลดลงร้อยละ 29.12
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ให้บริการลดลง 3,680,431 ราย หรือลดลงร้อยละ 31.56

**กรณีคลอดบุตร** คือ จำนวนคนที่เบิกค่าคลอดบุตร ไตรมาส 1 ปี 2563 (ม.ค. – มี.ค.) มีผู้มาใช้บริการรวม 67,870 คน เฉลี่ยเดือนละ 22,623 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ให้บริการลดลง 5,478 คน หรือลดลงร้อยละ 7.47
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ให้บริการลดลง 4,850 คน หรือลดลงร้อยละ -6.67

**กรณีทุพพลภาพ** คือ จำนวนคนที่เป็นผู้ทุพพลภาพ ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสมจากปีก่อน เนื่องจากผู้ที่มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปีปัจจุบัน ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2563 (มี.ค.) มีผู้รับประโยชน์ทดแทนสะสมแล้วจำนวน 16,181 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ทุพพลภาพคนใหม่ 504 คน เป็นผู้ทุพพลภาพแล้วถึงแก่ความตาย 139 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ให้บริการเพิ่มขึ้น 306 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.93
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ให้บริการเพิ่มขึ้น 1,355 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.14

**กรณีตาย** คือ จำนวนผู้ประกันตนที่เสียชีวิต ไตรมาส 1 ปี 2563 (ม.ค. – มี.ค.) มีผู้มาใช้บริการรวม 7,709 คน เฉลี่ยเดือนละ 2,570 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 103 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.35
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 89 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.17

**กรณีสงเคราะห์บุตร** นับตามจำนวนบุตรของผู้ประกันตนที่มีสิทธิ ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสมจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปีปัจจุบัน โดยบุตรแต่ละคนจะได้รับสิทธิต่อเนื่องจนอายุครบ 6 ปี ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2563 (มี.ค.) มีจำนวนบุตรของผู้ประกันตนที่ได้รับเงินสงเคราะห์สะสมอยู่ที่ 1,364,110 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการลดลง 8,109 คน หรือลดลงร้อยละ 0.59
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 11,645 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.86

**กรณีชราภาพ** คือ จำนวนคนที่ได้รับบำนาญและบำนาญในปีนั้น ๆ ไตรมาส 1 ปี 2563 (ม.ค. – มี.ค.) มีผู้มารับบำนาญและบำนาญชราภาพรวม 324,497 คน (บำนาญชราภาพรวม 68,283 คน บำนาญชราภาพสะสม 256,214 คน)

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา กรณีบำนาญชราภาพ มีผู้ใช้บริการลดลง 11,134 คน หรือลดลงร้อยละ 14.02 และกรณีบำนาญชราภาพ มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 24,481 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.56
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน กรณีบำนาญชราภาพ มีผู้ใช้บริการลดลง 1,060 คน หรือลดลงร้อยละ 1.53 และกรณีบำนาญชราภาพ มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 67,230 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.57

**กรณีว่างงาน** นับรวมจำนวนผู้ที่มีสิทธิต่อเนื่องจากเดือนก่อนหน้าและผู้มีสิทธิรายใหม่รวมกัน ไตรมาส 1 ปี 2563 มีผู้รับประโยชน์ทดแทนสะสมอยู่ที่ 170,144 ราย

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการลดลง 311 คน หรือลดลงร้อยละ 0.18
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 5,104 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.09

**ตาราง 1 จำนวนการใช้บริการของผู้ประกันตนมาตรา 33 และมาตรา 39**

ปี	จำนวนการบริการ (ราย)							ว่างงาน
	เจ็บป่วย	คลอดบุตร	ทุพพลภาพ	ตาย	สงเคราะห์บุตร	ชราภาพ		
						บำนาญ	บำนาญ	
2558	33,226,2135	286,295	11,001	23,700	1,302,765	134,204	47,490	123,536
2559	34,939,990	294,169	12,139	25,905	1,326,518	265,690	79,247	141,267
2560	38,386,358	296,984	13,258	26,542	1,335,321	325,964	117,911	140,273
2561	35,807,578	292,897	14,500	28,166	1,323,873	289,139	170,001	152,464
2562	45,064,410	293,723	15,875	30,268	1,372,219	293,894	231,733	170,455
2563 (ม.ค. – มี.ค.)	7,982,368	67,870	16,181	7,709	1,364,110	68,283	256,214	170,144

- หมายเหตุ:
1. กรณีเจ็บป่วยนับตามจำนวนครั้งที่ผู้ประกันตนมาใช้บริการ ซึ่งผู้ประกันตน 1 คน อาจใช้บริการมากกว่า 1 ครั้ง
  2. กรณีคลอดบุตร คือ คนที่เบิกค่าคลอดบุตรทั้งผู้ประกันตนที่เป็นเพศชายและเพศหญิง
  3. กรณีทุพพลภาพ คือ ผู้ทุพพลภาพที่ขอรับเงินประโยชน์ทดแทน
  4. กรณีตาย คือ จำนวนผู้ประกันตนที่เสียชีวิต
  5. กรณีสงเคราะห์บุตร คือ จำนวนบุตรของผู้ประกันตนที่เบิกเงินสงเคราะห์บุตร
  6. กรณีชราภาพ คือ จำนวนผู้รับบำนาญและบำนาญ (เริ่มจ่ายบำนาญชราภาพ กุมภาพันธ์ 2557)
  7. กรณีว่างงาน คือ จำนวนผู้ประกันตนที่มารายงานตัวและรับเงินทดแทนการขาดรายได้ในแต่ละเดือน (เฉพาะผู้ประกันตนมาตรา 33)
  8. กรณีทุพพลภาพ กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีบำนาญชราภาพ และกรณีว่างงาน จำนวนผู้ใช้บริการเป็นข้อมูล ณ สิ้นเดือนธันวาคมของทุกปี ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสม เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปัจจุบัน

